METSÄTALOUS

Kevät on edennyt erittäin nopeasti, varsinkin Pohjois- ja Keski-Suomessa. **TUTKIJA JARMO POIKOLAINEN, METSÄNTUTKIMUSLAITOS**

Metsänomistaja haluaa itse päättää uudistamistavasta

Neljä viidestä metsänomistajasta haluaa itse päättää, milloin ja miten metsänsä uudistaa. Silti yli kolmannes kieltäisi avohakkuut.

Omaan metsänomistamiseen liittyvät tavoitteet

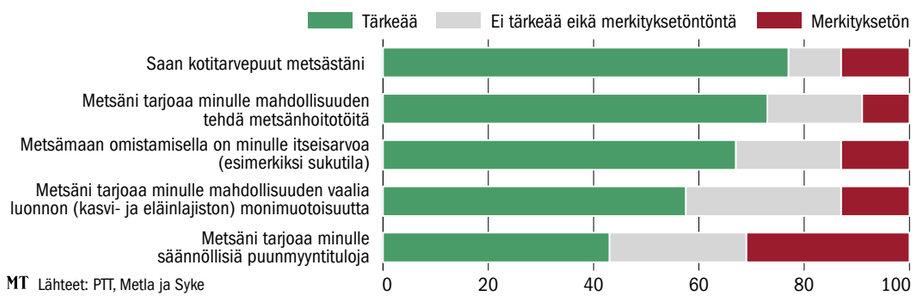

MT Lähteet: PTT, Metla ja Syke

Metsänomistajien mielipiteet metsien käytöstä

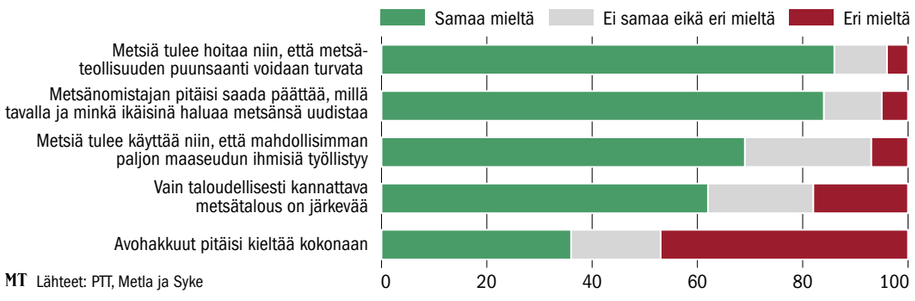

MT Lähteet: PTT, Metla ja Syke

Metsänomistajat kokevat tärkeäksi, että päätösvalta säilyy omissa hyppysissä, sanoo metsäekonomisti **Anna-Kaisa Rämö** Pellervon taloustutkimus PTT:stä.

PTT selvitti yhteistyössä Metsäntutkimuslaitoksen ja Suomen ympäristökeskuksen kanssa metsänomistajien mielipiteitä ja tavoitteita.

Neljä viidestä vastaajasta oli sitä mieltä, että metsänomistajien tulee saada itse päättää metsänuudistamisen ajankohta ja tapa.

Kuitenkin runsas kolmannes vastaajista kieltäisi avohakkuut.

”Kyselytutkimuksissa vastaajien mielipiteissä on usein ristiriitoja”, hankkeen päätutkija Rämö toteaa.

Erityyppisiä vastaajia

Kysely kohdistettiin yhteismetsien osakkaille, Metso-suojeluverkoston sekä maisemanhoitoalueiden metsänomistajille ympäri Suomen. Siihen vastasi 360 metsänomistajaa.

”Aineistossa on edustettuina niin metsätaloutta, luontoarvoja kuin rinnakkaisia elinkeinoja painottavia metsänomistajia. Se ei ole täysin edustava otos koko Suomen metsänomistajista, mutta antaa siitä suuntaa”, Rämö toteaa.

Selvimmät erot vastauksissa on yhteismetsäosakkaiden ja muiden metsänomistajien välillä. Yhteismetsäosakkaat korostavat muita useammin metsäteollisuuden puunsaannin turvaamista, metsien talouskäyttöä ja maaseudun ihmisten työllistymistä.

Edellä mainitut asiat nousevat kuitenkin korkealle, kun kaikkien vastaukset niputetaan yhteen.

Kantojen energiakäyttö sai myös yhteismetsän osakkailta kannatusta useammin kuin muilta vastaajilta.

Talouskäyttö tärkeintä

Vaikka suurin osa metsänomistajista piti tärkeänä sitä, että metsien hoidossa otetaan huomioon myös suojelu-, monimuotoisuus- ja virkistysarvot, niitä ei pidetty metsien tärkeimpinä tehtävinä.

Väittämään ”Metsät tulee pitää ensisijaisesti talouskäytössä”, vastasi myöntävästi kolme neljästä.

Useampi kuin joka toinen ei pitänyt tarpeellisena säilyttää vanhoja metsiä tai asutusten läheisen metsämaiseman koskemattomuutta.

Metso-verkoston ja maisemanhoitoalueiden vastaajat ovat innokkaita kokeilemaan jatkuvaa kasvatusta. Heistä kolme neljästä haluaa kasvattaa osaa metsistään eri-ikäisrakenteisena. Heillekin taloudellinen tuotto kuitenkin vaikuttaa päätöksiin enemmän kuin virkistyskäyttömahdollisuudet.

Maisemanhoitoalueiden metsänomistajat kuitenkin korostavat ulkoilu- ja virkistyskäyttöä selvästi useammin kuin muut.

Rämön mukaan tulokset ovat linjassa aiempien metsänomistajatutkimusten kanssa. Kotitarvepuut nousevat tässäkin tutkimuksessa tärkeimmäksi asiaksi, mitä omasta metsästä tavoitellaan.

SUVI NIEMI

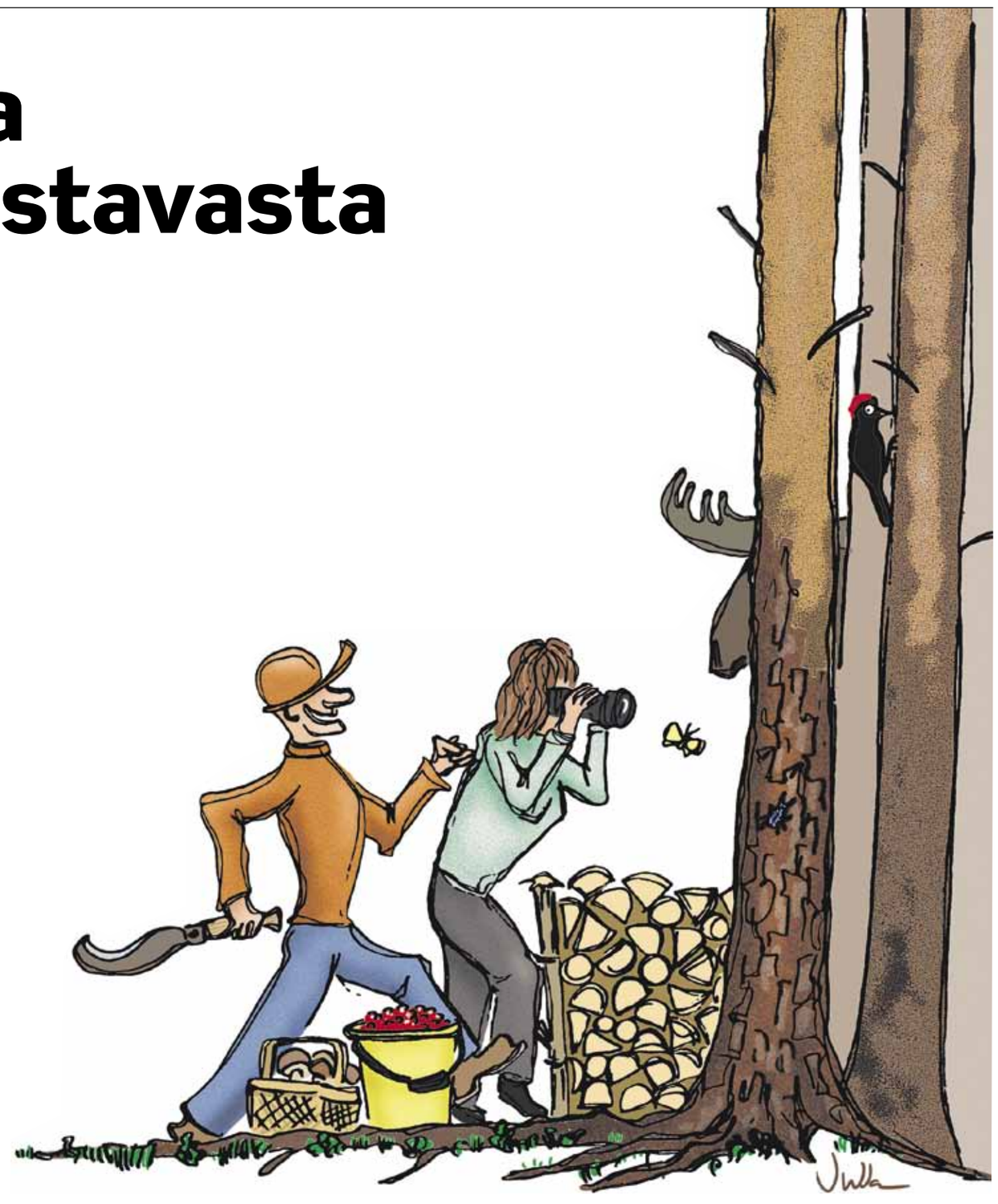

Valtaosalle metsänomistajista on tärkeää, että omasta metsästä saa polttopuut kotitarpeeseen ja että saa itse tehdä metsätöitä. Oma metsä on myös tärkeä paikka vapaa-ajanviettoon, marjastukseen ja sienestykseen.

Helteet vauhdittaneet puiden kasvua

Viime viikkojen hellelukemiin yltäneet päivälämpötilat ja lämpimät yöt ovat vauhdittaneet puiden kasvukauden käynnistymistä, selviää Metsäntutkimuslaitoksen (Metla) kasvukausitilastoista.

Kevät alkoi tänä vuonna poikkeuksellisen myöhään verrattuna aikaisempiin vuosiin, mutta nopeasti lämmenneen sään johdosta kasvukausi on nyt etuajassa koko Suomessa.

”Kevät on edennyt erittäin nopeasti, varsinkin Pohjois- ja Keski-Suomessa. Koivu on jo hiirenkorvalla pohjoisessa, eli se on etuajassa”, tutkija **Jarmo Poikolainen** Metlasta kertoo.

Maan eteläosissa koivut puhkesivat lehteen ja aloittivat kasvunsa toukokuun 20. päivän tienoilla. Myös havupuiden kasvu alkoi samoihin aikoihin.

Pituuskasvu määräytyi viime vuonna

Poikolaisen mukaan puiden pituuskasvu on Lappia myöden jo alkanut. Pituuskasvuun vaikuttavat silmuissa olevat kasvun aiheet, jotka ovat määräytyneet jo edelliskesän säiden mukaan. Vaikka viime kesä oli sateinen, tämän vuoden pituuskasvu on puilla normaalilla tasolla.

Paksuuskasvuun puolestaan vaikuttaa kuluvan vuoden sää. Mikäli säät jatkuvat lämpiminä, puiden paksuuskasvukin jatkunee hyvänä.

Metlan seurantapuiden kasvu osoittaa, että Itä-Suomessa kuusen paksuuskasvu on tällä hetkellä jopa edellisvuotta pidemmällä. Pohjoisessa kuusen kasvu käynnistyy tyypillisesti vasta kesäkuussa, mutta tänä vuonna se alkoi jo toukokuun puolivälissä.

Puiden kasvu vaihtelee merkittävästi vuosittain erityisesti Lapissa. Etelä-Suomessa sään ja kasvun yhteys ei ole yhtä yksiselitteinen. Lämpötilan lisäksi kuivuuden on todettu vaikuttavan kasvuun.

Puut kasvavat pituutta eniten kesäkuun aikana. Paksuuskasvu päättyy tavallisesti elokuun alussa.

Runko voi myös kutistua

Metlan kasvupaikkamittauksissa on tänä keväänä havaittu selvää runkojen läpimitan kutistumista ennen kasvun alkamista. Selitys löytyy rungon vesipitoisuuden muutoksista.

Poutapäivinä puut saattavat haihduttaa enemmän vettä kuin juuristo pystyy ottamaan maasta. Poutajakson jälkeisenä sadepäivänä rungon läpimitta kasvaa hyppäyksittäin vesipitoisuuden noustessa, mutta palautuu kosteuden vähentyessä rungosta.

Turpoamista on havaittu kuusilla jopa puolen millin hyppäyksinä läpimitassa. Koivulla ilmiötä esiintyy vähemmän kuin havupuilla.

AURA PILKAMA

MARKKU VUORIKARI

Havupuiden kasvu alkoi Etelä-Suomessa toukokuun puolivälin tienoilla.

Metsähallituksella riittää kausityötä

Metsähallitus palkkaa tänä vuonna eri puolille Suomea noin 830 kausityöntekijää. Eniten Metsähallituksessa työllistää metsätalouden tulosalue, noin 600 henkilöä. Luontopalvelut työllistää noin 230 henkilöä.

Metsähallitus on merkittävä työllistäjä erityisesti Pohjois- ja Itä-Suomessa, missä valtion maita on runsaasti.

”Suurin osa metsätalouden kausityöntekijöistä työllistyy metsänviljelytöihin, lähinnä istutukseen. Palkkaamme kausityöntekijöitä myös taimikonhoitotehtäviin. Lisäksi otamme muutamia kymmeniä metsäalan opiskelijoita harjoittelijaksi metsäsuunnittelua ja työnjohtoa avustaviin tehtäviin”, kertoo hallintopäällikkö **Jarmo Leskinen**.

Luontopalvelujen kausityöntekijöistä suurin osa työskentelee asiakaspalvelutehtävissä ja luontoinventointien parissa.

”Metsähallitus on haluttu työnantaja. Sitä arvostetaan varsinkin alueilla, missä muita työmahdollisuuksia on vähän. Hakijoita paikkoihin on enemmän kuin voidaan ottaa”, Leskinen kommentoi.

Kaiken kaikkiaan Metsähallitus työllistää noin 2000 henkilöä ja lisäksi ulkopuolisia urakoitsijoita yli 1000 henkilötyövuoden edestä.

MT

Harvennuspuulla voi lisätä hakkeen käyttöä

Metsäntutkimuslaitoksen (Metla) mukaan metsähaketta riittää Euroopan unionin asettaman käyttötavoitteen saavuttamiseksi. Parhaat mahdollisuudet hakkeen käytön kasvattamisessa ovat harvennuspuussa.

Metla myöntää, että hakkeen riittävyydessä on paikallista vaihtelua.

Kilpailua hakkeesta syntyy, koska hakkeen käyttöpaikat eivät välttämättä sijaitse alueilla, joilla hakkeesta on paras tarjonta.

Käyttömäärien kasvaessa joudutaan käyttämään entistä kalliimpia energiajakeita tai kuljettamaan osa hakkeesta kauempaa.

Myös hakkuiden määrä vaikuttaa hakkeen saatavuuteen. Jos teollisuuden hakkuut vähenevät, päätehakkuilta korjattavan metsähakkeen saatavuus luonnollisesti heikkenee.

> Nykyisillä hakkuumäärillä kasvumahdollisuuksia on etenkin Järvi-Suomessa ja Lahden ympäristössä.

Lännen hake täyskäytössä

Metlan laskelmien perusteella metsähakkeen käytön suurin kasvumahdollisuus on varttuneiden taimikoiden hoidosta ja nuorten metsien harvennuksilta tulevassa puussa. Nykyisillä hakkuumäärillä kasvumahdollisuuksia on etenkin Järvi-Suomessa ja Lahden ympäristössä.

Sen sijaan latvusmassa on länsirannikolla ja esimerkiksi Joensuun ja Kajaanin ympäristössä jo täyskäytössä. Kantojen osalta täyskäyttö koskee lännen lisäksi Pohjois-Suomea, mikäli hakkuut jatkuvat nykytasolla. Toisaalta hakkuiden lisääminen lähelle suurinta kestävää hakkuukertymä mahdollistaisi latvusmassan ja kantojen korjuumäärien kasvun lähes koko maassa.

Laskemien mukaan pienpuuta on saatavina rankana 6,2, kokopuuna ja 8,3 ja ainespuun kanssa yhdistetysti korjattuna 6,6–10,4 miljoonaa kuutiota vuodessa. Keskimäärin hakkuilla latvusmassaa kertyy 5,7 miljoonaa kuutiota.

Kuusen kantojen korjuumahdollisuus on keskimäärin 2,2 miljoona kuutiota.

Jos hakkuut nousevat suurimman kestävän määrän tuntumaan, latvusmassaa kertyy 6,7 ja kantoja 4,0 miljoonaa kuutiota taloudellisesti järkevästi korjattuna.

JARMO PALOKALLIO

Latvusmassan korjuun lisäysmahdollisuus

jos markkinahakkuut olisivat vuosien 2002–2011 keskimääräisellä tasolla

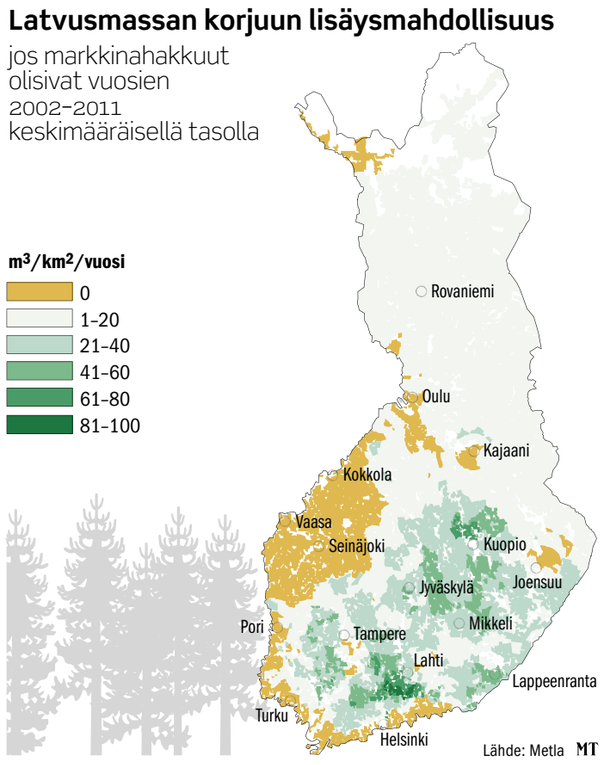

Lähde: Metla MT